

GRAPEVINE FLAVESCENCE DORÉE PHYTOPLASMA (FDp)

Caudwell A., Giannotti J., Kuszala C., Bachelier J.C., 1971
Fitoplazmatyczna żółtaczką dorée winorośli

Fot. Biologische Bundesanstalt, epppo.int

Żółknięcie wzdłuż nerwów i nekroza blaszki liściowej winorośli porażonej FDp

Fot. Luca Ferretti, CREA – Research Centre for Plant Protection and Certification, epppo.int

Skręcone liście winorośli porażonej FDp

Ryzyko fitosanitarne: **średnie**

Niepewność oceny ryzyka: **średnia**

Wymagania fitosanitarne: **podlega obowiązkowi zwalczania w krajach Unii Europejskiej**

Charakterystyka

Fitoplazma Flavescence dorée (FDp) to plejomorficzna bakteria należąca do klasy Mollicutes, pozbawiona ściany komórkowej, zasiedlająca naczynia floemu. Posiada kolisty chromosom o wielkości około 670 kbp. Należy do grupy żółtaczk wiąz (16 SrV, podgrupy C, D, E oraz Y).

Diagnostykę FDp przeprowadza się przy użyciu metod molekularnych.

Rośliny żywicielskie

Głównymi żywicielami FDp są winorośl właściwa (*Vitis vinifera*) oraz inne gatunki i hybrydy winorośli wykorzystywane jako podkładki. Patogen może również porażać inne rośliny, takie jak: powojnik pnący (*Clematis vitalba*), olsza czarna (*Alnus glutinosa*), leszczyna pospolita (*Corylus avellana*), wierzba (*Salix* sp.), winorośl pachnąca (*Vitis riparia*), złocien trójbarwny (*Glebionis carinata*), koniczyna biała (*Trifolium repens*) i bób (*Vicia faba*).

Fot. Biologische Bundesanstalt, epppo.int

Zasychanie owoców winorośli porażonej FDp

Fot. INRAE Bordeaux, epppo.int

Czerwienie i skręcanie liści winorośli porażonej FDp

W przypadku zaobserwowania lub podejrzenia obecności patogenu należy o tym fakcie niezwłocznie poinformować najbliższą jednostkę

Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

www.gov.pl/web/piorin

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

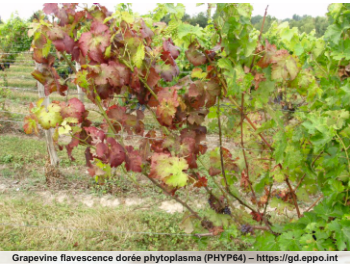

INSTYTUT OCHRONY ROŚLIN
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

GRAPEVINE FLAVESCENCE DORÉE PHYTOPLASMA (FDp)

Caudwell A., Giannotti J., Kuszala C., Bachelier J.C., 1971
Fitoplazmatyczna żółtaczką dorée winorośli

Fot. INRAE Bordeaux, epno.int

Czerwienienie i skręcenie liści winorośli porażonej FDp

Fot. INRAE Bordeaux, epno.int

Zamieranie owoców winorośli zainfekowanej FDp

Objawy chorobowe

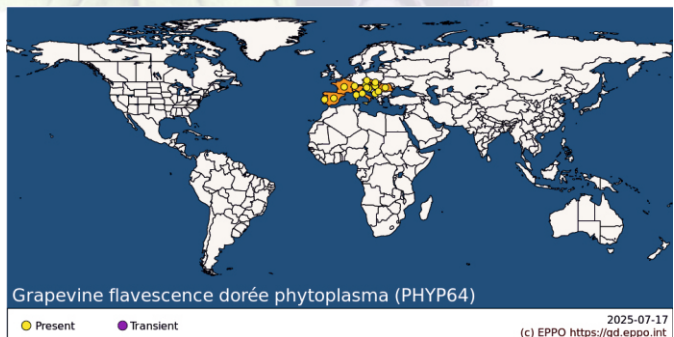
System korzeniowy roślin porażonych FDp ulega redukcji. Pędy stają się cienkie, gumowate, mają skrócone międzywęzła i zwisają, zimą czernieją i obumierają. Na zielonej korze porażonych gałęzi pojawiają się rzędy czarnych punktów. Liście żółkną u odmian z białymi owocami lub czerwienieją u odmian z czerwonymi owocami; ich brzegi zawijają się ku dołowi, przybierając trójkątny kształt, mogą też przedwcześnie opadać. Kwiatostany często zasychają i opadają. Owoce są mniejsze, mniej słodkie i zasychają. Silna infekcja prowadzi do zamierania roślin. Objawy porażenia FDp pojawiają się w lipcu, rok po zakażeniu, i różnią się w zależności od odmiany winorośli. Zainfekowane olchy i powojniki mogą być bezobjawowymi nosicielami FDp.

Sposób rozprzestrzeniania

Fitoplazma FDp rozprzestrzenia się głównie przez owady (57%), materiał roślinny do sadzenia (37%) oraz dziko rosnące rośliny (6%). Głównym jej wektorem jest skoczek *Scaphoideus titanus*, rzadziej m.in. *Dictyophara europaea*, *Phlogotettix cyclops* i obecny w Polsce *Orientus ishidae*. Owady te odżywiają się sokiem roślin i mogą przemieszczać się na kilkaset metrów. Fitoplazma nie przenosi się przez cięcie, a przez szczepienie jedynie w niewielkim stopniu.

Zasięg występowania

Fitoplazma FDp występuje wyłącznie w Europie. Po raz pierwszy wykryto ją w południowo-zachodniej Francji, skąd rozprzestrzeniła się na winnice całej południowej Europy. Jej obecność odnotowano m.in. w Czechach, Słowacji, Niemczech, Austrii, Szwajcarii, Włoszech, Portugalii, Hiszpanii, na Węgrzech, w Rumunii, Serbii, Chorwacji, Czarnogórze i Słowenii.

Analizy Zagrożenia Agrofagiem (PRA) w Polsce
<https://www.plantquarantine.pl/pl/pr/1683.html>
e-mail: kwarantanna@iorpib.poznan.pl

Materiały finansowane w ramach dotacji celowej z budżetu państwa na rok 2025, na realizację zadania pn. „Monitorowanie i analiza nowych zagrożeń fitosanitarnych ze strony organizmów szkodliwych dla roślin”.